

1. Europa od Napoleona do Wiosny Ludów – lekcja powtórzeniowa

Tematy:

1. Od konsulatu do cesarstwa.
2. Legiony i Księstwo warszawskie.
3. Kongres wiedeński.
4. Europa po kongresie wiedeńskim.
5. Rewolucja przemysłowa.
6. Nowe ideologie.
7. Europa w połowie XIX w.

1. Daty, które uczeń powinien znać:

Data	Wydarzenie
1797	Utworzenie Legionów Polskich we Włoszech.
1799	Przejęcie władzy przez Napoleona Bonaparte. Napoleon zostaje Pierwszym Konsulem.
1801 r.	Wcielenie Legionów Polskich do armii francuskiej.
1804	Napoleon został cesarzem Francuzów.
1804	Napoleon wydał Kodeks cywilny (tzw. Kodeks Napoleona).
1805	Bitwa morska pod Trafalgarem . Zwycięstwo Anglii nad flotą francuską.
1805	Bitwa pod Austerlitz. Zwycięstwo Napoleona nad wojskami austriackimi.
1806	Utworzenie Związku Reńskiego na terenie państw niemieckich, który zastąpił I Rzeszę Niemiecką.
1806	Zwycięstwa Napoleona pod Jeną i Auerstedt nad wojskami pruskimi.
1806	Wprowadzenie blokady kontynentalnej przez Napoleona.
1807	Bitwa pod Frydlandem . Zwycięstwo Napoleona nad wojskami rosyjskimi.
1807	Traktat w Tylży . Utworzenie Księstwa Warszawskiego.
1808	Początek wojny w Hiszpanii. Napoleon posadził na tronie hiszpańskim swojego brata Józefa Bonaparte.
1809	Wojna z Austrią. Wojska Księstwa Warszawskiego pokonały wojska austriackie w bitwie pod Raszynem.
1809 r.	Bitwa pod Wagram. Zwycięstwo wojsk francuskich nad Austriakami.
1809	Pokój w Schönbrunn. Do Księstwa Warszawskiego przyłączono ziemie trzeciego zaboru austriackiego.
1812-1813	Wyprawa Napoleona na Rosję.
1812	Bitwa pod Borodino. Nierozstrzygnięta.
1812	Napoleon zajął Moskwę.
1813	Wojska rosyjskie zajmują ziemie Księstwa Warszawskiego.
1813	Bitwa pod Lipskiem, zwana „bitwą narodów”. Klęska Napoleona. Zginął w niej książę Józef Poniatowski.
1814	Abdykacja Napoleona. Zesłano go na wyspę Elbę, na Morzu Śródziemnym.
1814	Początek obrad kongresu wiedeńskiego
1815	Sto dni Napoleona zakończone klęską Napoleona w bitwie pod Waterloo. Napoleona zesłano na Wyspę Świętej Heleny u wybrzeży Afryki.
1815	Koniec obrad kongresu wiedeńskiego
1815	Utworzenie Świętego Przymierza
1825	Powstanie dekabrystów w Rosji.
1830	Rewolucja lipcowa we Francji i w Niderlandach.
1830	Wybuch powstania listopadowego w Królestwie Polskim.

1830	Grecja uzyskała niepodległość.
1848	Wybuch Wiosny Ludów.
1848	Powstanie węgierskie – walka Węgrów o niepodległość.
1849	Zakończenie Wiosny Ludów.
1853	Wybuch wojny krymskiej.
1856	Zakończenie wojny krymskiej. Pokój paryski.

2. Postacie historyczne, które uczeń powinien znać:

Postać	Opis
Napoleon Bonaparte	Cesarz Francuzów w latach 1804 – 1814. Wielki dowódca, który podporządkował sobie większość Europy.
Horatio Nelson	Admirał angielski, który zwyciężył w bitwie pod Trafalgarem, pokonując flotę francuską.
Franciszek I	Cesarz austriacki z dynastii Habsburgów, który panował podczas wojen napoleońskich i kongresu wiedeńskiego. Współtwórca Świętego Przymierza.
Fryderyk Wilhelm III	Król pruski z dynastii Hohenzollernów. Brał udział w kongresie wiedeńskim. Współtwórca Świętego Przymierza.
Aleksander I	Car rosyjski z dynastii Romanowów, który rządził Rosją w okresie napoleońskim. Brał udział w kongresie wiedeńskim. Współtwórca Świętego Przymierza.
Jan Henry Dąbrowski	Generał polski, twórca Legionów Polskich we Włoszech.
Karol Kniaziewicz	Generał polski. Dowódca utworzonej w 1799 r. Legii Naddunajskiej.
Józef Wybicki	Autor słów „Mazurka Dąbrowskiego”.
Fryderyk August Wettin	Król saski, sprzymierzeniec Napoleona, który miał zostać księciem Księstwa Warszawskiego.
Klemens von Metternich	Minister spraw zagranicznych Austrii podczas kongresu wiedeńskiego. pomysłodawca wielu jego postanowień.
Charles Talleyrand	Minister spraw zagranicznych Francji podczas kongresu wiedeńskiego.
Robert Stewart Castlereagh	Minister spraw zagranicznych Wielkiej Brytanii podczas obrad kongresu wiedeńskiego.
Artur Wellington	Książę angielski, który dowodził wojskami angielskimi podczas kampanii hiszpańskiej i pokonał Napoleona w bitwie pod Waterloo.
Gebhard Blücher	Generał pruski, który dowodził wojskami pruskimi w bitwie pod Waterloo.
James Watt	Wynalazł maszynę parową.
Michel Faraday	Naukowiec i fizyk, który badał w XIX w. zjawisko indukcji elektromagnetycznej.
Samuel Morse	Amerykanin, który udoskonalił telegraf.
Adam Smith	Szkocki ekonomista, który żył w XVIII w. Uważa się go za twórcę liberalizmu ekonomicznego.
Edmund Burke	Główny ideolog konserwatyzmu.
Karol Marks	Niemiec, którego uważa się za jednego z twórców ideologii komunistycznej.
Fryderyk Engels	Jeden z głównych ideologów komunizmu.
Edward Bernstein	Główny ideolog socjaldemokracji.
Robert Owen	Jeden z twórców socjalizmu utopijnego.
Ludwik Napoleon Bonaparte	Bratanek Napoleona I. Dzięki Wiośnie Ludów został prezydentem Francji. Później koronował się na cesarza jako Napoleon III.
Lajos Kossuth	Stał na czele powstania Węgrów o niepodległość podczas Wiosny

	Ludów.
Józef Bem	Generał polski, powstaniec listopadowy, dowodził armią węgierską podczas powstania węgierskiego w czasie Wiosny Ludów.

3. Pojęcia, które uczeń powinien znać:

Pojęcie	Opis
Plebiscyt	Powszechne głosowanie ludności danego terytorium w celu wypowiedzenia się w danej kwestii.
Zamach stanu	Próba obalenia władz państwowych i objęcie rządów przez jednostkę lub grupę osób.
Konsul	W latach 1799 – 1804 tytuł każdego z trzech rządów we Francji.
Dyrektoriat	Nazwa rządu francuskiego w latach 1795 – 1799.
Konsulat	Okres historii Francji w latach 1799 – 1804, podczas którego władzę sprawowało trzech konsulów.
Departament	Jednostka administracyjna we Francji (francuskie „województwo”)
Konkordat	Umowa zawierana między państwem świeckim, a Stolicą Apostolską (papieżem).
Państwo satelickie	Kraj, który dobrowolnie lub pod przymusem znajduje się w strefie wpływów innych państw lub mocarstw
Hegemonia	Przywódstwo jednego państwa nad innymi.
Blokada kontynentalna	Zakaz kontaktów handlowych między Francją i jej sprzymierzeńcami, a Wielką Brytanią.
Abdykacja	Rezygnacja władcy z tronu.
Legia	Jednostka organizacyjna Legionów Polskich we Włoszech.
Legitymizm	Jedna z zasad kongresu wiedeńskiego. Władza jest święta i nienaruszalna i żaden poddany nie może jej króla pozbawić.
Restauracja	Jedna z zasad kongresu wiedeńskiego. Przywrócenie na tron dynastii, która utraciła władzę na skutek rewolucji lub wojen napoleońskich.
Równowaga europejska	Jedna z zasad kongresu wiedeńskiego. Żadne państwo na kontynencie europejskim nie może dominować nad innymi.
Unia personalna	Połączenie państw osobą władcy.
Święte Przymierze	Sojusz Austrii, Prus i Rosji, który powstał w celu obrony postanowień kongresu wiedeńskiego. Zakładał współpracę tych państw w zwalczaniu wszelkich ruchów społecznych i narodowych, które dążyłyby do zmian w Europie.
Karbonariusze	
Manufaktura	Zakład produkcyjny, w którym produkcja odbywała się ręcznie. Proces produkcji jest podzielony na wiele prostych czynności, które każdy może wykonać.
Rewolucja przemysłowa	Proces gwałtownych zmian w gospodarce, zapoczątkowany w Anglii w XVIII w., który polegał na przejściu z produkcji ręcznej, manufakturowej, do produkcji maszynowej i masowej.
Przemysł	Dział gospodarki, w którym dobra są wydobywane i przetwarzane za pomocą maszyn. Produkcja ma charakter masowy.
Industrializacja	Uprzemysłowienie.
Urbanizacja	Proces gwałtownego rozwoju miast.
Metropolia	Duże miasto stanowiące centrum administracyjne, gospodarcze i kulturalne regionu czy kraju.
Kapitał	Środki finansowe, które inwestuje się by osiągnąć zysk.
Kapitalizm	System gospodarczy, który wykształcił się w XIX w., który opierał się na prywatnej własności środków produkcji i w konsekwencji czerpania z nich zysku, oraz na swobodnym obrocie dobrami w ramach wolnego rynku.

Proletariat	Robotnicy pracujący w przemyśle.
Burżuazja	Bogate mieszczaństwo, właściciele kopalń, zakładów przemysłowych, banków itp.
Ideologia	Zbiór uporządkowanych idei, wartości i poglądów na życie społeczeństwa.
Liberalizm	Ideologia, według której wolność i indywidualizm to nadrzędne wartości. W XIX w. głosiła hasła walki o powszechne prawa wyborcze i rozwój gospodarki wolnorynkowej.
Konserwatyzm	Ideologia, według której tradycja, rodzina, religia i autorytet to nadrzędne wartości. Ideologia ta jest przeciwna wszelkim ruchom rewolucyjnym.
Socjalizm	Ideologia, według której najważniejszą wartością jest równość i sprawiedliwość społeczna. Była związana z walką o poprawę bytu robotników.
Komunizm	Ideologia, która powstała w połowie XIX w. i według której najważniejszą wartością jest równość. Głosiła hasła zniesienia własności prywatnej i konieczności przeprowadzenia rewolucji, która obali istniejące rządy i doprowadzi do rządów robotników.
Strajk	Forma protestu, która polega na zaniechaniu pracy.
Uwłaszczenie chłopów	Nadanie chłopom praw własności do uprawianej przez nich ziemi.
Autonomia	Ograniczona suwerenność. Nadanie pewnemu obszarowi prawa do samostanowienia o sobie w ramach większego państwa.

4. Ponadto uczeń powinien umieć:

- wymienić postanowienia kongresu wiedeńskiego w sprawie państw niemieckich, włoskich, Cesarstwa Austriackiego, Belgii i Holandii. umieć wskazać je na mapie
- **wymienić postanowienia kongresu wiedeńskiego w sprawie Księstwa Warszawskiego. Umieć wskazać je na mapie;**
- **umieć porównać produkcję manufakturową i przemysłową;**
- **wyjaśnić przyczyny i skutki rewolucji przemysłowej;**
- scharakteryzować rewolucję przemysłową – wiedzieć jakie wynalazki wprowadzono, jaki przemysł się rozwinął, które kraje objęła rewolucja przemysłowa;
- **rozdzielić ideologie – umieć wskazać ideologię na podstawie opisu. Umieć połączyć ideologię z jej twórcą;**
- wyjaśnić przyczyny wystąpień przeciwko ładowi wiedeńskiemu,
- **omówić przyczyny i skutki Wiosny Ludów.**